

ke kterým patří i její možné pohledávky za třetími osobami, jako na př. její nároky z důvodu převzatého rukojemství za manžely K-ovými, nestačilo na uspokojení náhradního nároku žalobcova proti ní, nastala by škoda v žalobcově jmění.

Skutkové okolnosti potřebné pro posouzení této otázky, ačkoliv byly stranami tvrzeny a namítány, nižší soudy nezjistily, ježto vycházely z jiného právního názoru. Bude proto třeba, aby se první soud všemi tvrzeními žalobcovými a námitkami žalovaného k této otázce podrobně zabýval, příslušné důkazy provedl a na podkladě zjištěných skutkových okolností odpověděl na otázku, nastala-li ve jmění žalobcově škoda.

Čís. 16691.

Ochrana proti rušení počúvania radiového rozhlasu.

Keď činnosť elektromotoru, spôsobujúceho postupné rozsvecovanie rôznobarevných žiaroviek reklamnej tabule umiestenej na budove, ruší počúvanie radiového rozhlasu, ktoré majiteľ koncesie podľa § 18 (§ 1) zák. č. 9/1924 Sb. z. a n. až do zriadenia svetelnej reklamnej tabule s elektromotorom nerušene vykonával, prislúcha tomuto majiteľovi koncesie proti majiteľovi elektromotoru nárok na ochranu pred ďalším rušením počúvania radiového rozhlasu — podľa právnych zásad o repozícii. — Vecou majiteľa elektromotoru je, aby našiel spôsob, ktorým by rušeniu zabránil. — Majiteľ elektromotoru môže byť zaviazaný, aby trpel opatrenie elektromotoru vhodným tlmičom na náklad majiteľa koncesovanej radiovej prijímacej stanice.*)

(Rozh. z 3. februára 1938, Rv IV 419/37.)

Žalobník, majiteľ obchodu radiovými prístrojmi v M. (v Podkarpatskej Rusi), žalobou podanou na žalovaného, majiteľa hotelu, domáhal sa, aby bolo rozsudkovým výrokom určené, že ho žalovaný provozom tlmičmi neopatreného elektromotoru svetelnej reklamy svojho podniku ruší v držbe počúvania radiového rozhlasu a radiokoncesie, a aby bolo žalovanému uložené, aby do 15 dní pod exekúciou prestal s ďalším rušením držby počúvania radiového rozhlasu a radiokoncesie a aby trpel odstránenie tohoto rušivého zásahu primontovaním tlmiča na náklad žalobníka.

Súd prvej stolice (okresní súd v M. v Podkarpatskej Rusi) žalobe vyhovel. Z dôvodov: Mezi stranami nebylo sporno, že žalobce je majiteľom koncesovaného obchodu s radiopřístroji a že při prodeji předvádí zákazníkům poslech radiopřijímačů, a to radiopřijímačů nejnovějšího systému, neboť se téměř vůbec nezabývá prodejem

*) Opačne: Úr. sb. č. 1317.

starších radiopřijímačů. Nebylo sporné ani to, že žalobce žádal žalovaného před podáním žaloby několikrát, aby opatřil svou světelnou reklamu umístěnou u vchodu do svého hotelu a její motor tlumičem, což se však žalovaný zdráhal učiniti s odůvodněním, že není k tomu povinen, a nepřistoupil ani na to, aby žalobce opatřil na svůj náklad motor u světelné reklamy tlumičem, a odepřel tak učiniti i tehdy, když žalobce žalovanému uvedl, že se bude domáhati ochrany žalobou. Konečně nebylo mezi stranami sporné ani to, že koncesovaný závod žalobcův je mnohem staršího data než elektrická reklama, při které je používán žalovaným motor, neboť uvedená světelná reklama s motorem byla instalována teprve v létě 1936. Na základě uvedeného nesporného skutkového stavu, místního ohledání a znaleckého posudku znalce Ing. Karla J., o jehož objektivitě neměl soud důvodů pochybovat, má soud za prokázaný tento s k u t k o v ý s t a v: Žalovaný majitel hotelu dal u vchodu do hotelu umístiti kruhovou reklamní tabuli s různobarevnými žárovkami, které jsou zvláštním přerušovačem postupně rozsvěcovány. Tento přerušovač jest uvnitř budovy a skládá se z malého elektromotoru s kolektorem, který jiskřením kartáčů způsobuje rušení poslechu rozhlasu, při čemž toto rušení u žalobce jest tak silné, že vůbec znemožňuje jakýkoliv poslech, ježto přehluší i poslech těch nejsilnějších vysílacích stanic. Slabší stanice nelze ani vyladiti. Po vypojení rušícího zařízení jest příjem dosti dobrý a možno poslouchati i stanice slabé. Žalobce jest takto značně poškozován a přímo existenčně ohrožován, neboť nemůže zákazníkům předvésti poslech, ježto poruchy znemožňují jakýkoliv příjem, což zákazníky odradí od koupě přijímacího aparátu, a to buď vůbec, anebo aspoň u žalobce, který musí bezmocně k tomu přihlížeti, neboť rušení lze omeziti jedině umístěním speciálního přístroje zamezujícího rušení přímo u rušícího přístroje. Tento speciální přístroj není drahý, stál by asi 400—600 Kč a žalobce — jak nebylo sporno — chtěl tento přístroj umístit u rušícího přístroje žalovaného vlastním nákladem. Při tomto zapojení filtrů by se vůbec nic nezměnilo na funkci rušícího přístroje, ani spolehlivost přístroje by tím neutrpěla, i spotřeba proudu by zůstala stejná a bylo by lze instalací tohoto přístroje rušení u žalobce úplně zameziti. Tak silné rušení, jaké je způsobeno rušícím přístrojem žalovaného, má vliv i na přijímací přístroj sám. Při tak silných poruchách se poškozují totiž i reproduktor, na kterém jsou způsobeny přílišné výchylky membrány, a ta se mechanicky poškozují a u některých přijímačů může nastati i proražení výstupního transformátoru po případě proražení převáděcího kondensátoru. Tak silným rušením, jako v souzeném případě, nastává tedy i přímé poškozování přijímacích přístrojů samých, a to v tak značném rozsahu, že by moderní silný přístroj přijímací byl při tak silném rušení během několika dnů zničen. Jak již uvedeno, nebylo sporno, že žalovaný odmítl dovoliti žalobci, aby žalobce sám vlastním nákladem opatřil motor žalovaného tlumičem, ačkoliv tento motor byl žalovaným instalován teprve v létě 1936 a koncesovaný závod žalobce je mnohem staršího data, při čemž

žalovaný odůvodnil své stanovisko jedině tím, že není k tomu povinen. Jelikož skutkový stav nebyl sporný resp. byl soudem zjištěn neinteresaným znalcem, šlo pouze o právní posouzení tohoto sporu. Není zvláštního zákonného předpisu v našem státě, který by zakazoval rušení přijímání radiového rozhlasu činy, způsobenými osobami při řádném vykonávání jejich povolání resp. při provozu jejich živnosti nebo řemesla. Tato meze v zákoně nedopouští však dedukci, že rušení přijímání radiového rozhlasu je dovolené. Je proto užití zásady uvedené v § 7 obč. zák., která platí i v právu platném na Slovensku a Podkarpatské Rusi, neboť schází naprosto podklad k odůvodnění, proč by v tomto směru zákonodárce úmyslně mlčel, a že by tudíž nešlo o mezeru zákona. Tento právní případ musí být tudíž rozhodnut, a to autoritativním výrokem soudním na základě analogických zákonných ustanovení, neboť žádný zákon otázku, o kterou jde, sám neřeší detailně a jasně. Kdyby nebylo analogického zákonného ustanovení, bylo by pak rozhodnouti podle přirozených právních zásad, které tvoří právní vědomí lidu vedené rozumnými zásadami. Ustanovení § 7 obč. zák. dává tudíž soudci právo, aby rozsuzoval i mimo meze dané mu jednotlivými právními předpisy, a to buď, že použije příbuzných, analogických předpisů právních, anebo řídě se panujícím přesvědčením, rozhodne souzený případ podle svého uvážení. Nejvyšší pak zásadou právní je svoboda jednotlivcova, ale každý jedinec má stejnou svobodu, tudíž jsou tu hranice, které jedinec překročit nesmí, aniž poruší svobodu druhého. — Co se týká analogických zákonných ustanovení, má tu předně význam ochrana držby. Žalobce jako majitel radiozávodu a radiokoncese je v držení přijímačů. Žalovaný pak provozem motoru neopatřeného tlumiči rušivě zasahoval do přijímání rozhlasu žalobcem, při čemž byl nejen znemožněn poslech, ale rušení se v souzeném případě dotýká i přístroje samého, který je poškozován, jak bylo již podrobně uvedeno. Žalobce jest tudíž rušen v panství nad přijímacími aparáty. Vládu nad přijímači vykonává žalobce s tím, že jich užívá k předvádění poslechu rozhlasových stanic zákazníkům. Ruší-li se tento poslech, ruší se i držba radiového přijímače. Z toho je patrné, že na otázku, zda poruchu poslechu možno počítati k rušení držby věci, bude odpověděno kladně. K rušení držby není přece třeba úplného jejího odnětí, ale stačí jakýkoliv zásah do pokojné držby, když se tak stalo animo turbandi; pohnutka činu pak není rozhodující pro pojem rušení držby. Stačí u rušitele vědomí, že proti právu zasahuje rušivě do držby jiného, anebo musely-li mu alespoň z okolností vzniknouti pochybnosti o oprávněnosti zásahu, je tudíž rozhodující subjektivní moment vědomého zásahu do právní sféry třetí osoby, vyplývající z rozhodnutí jednajícího. V souzeném sporu žalovaný byl několikrát — jak nebylo sporno — žádán, aby opatřil elektrický motor tlumičem, a žalobce byl ochoten tak učiniti na svůj náklad, přes to však žalovaný na to nepřistoupil a je proto zřejmo, že žalovaný zasahoval do pokojné držby žalobce animo turbandi, a nerozhoduje, zda se tak dělo z nepřátelství, pomsty anebo

z jiné pohnutky, a že žalovaný si byl vědom toho, že zasahuje rušivě do držby žalobcovy a že se to dělo zřejmě — po přednesení uvedené žádosti žalobcem — jen za tím účelem, aby byla žalobci způsobena škoda. Je sice pravda, že žalovaný neužíval věci žalobcovy pro sebe úplně nebo částečně, nýbrž rušební čin je dán tím, že znemožňoval, aby žalobce přijímače užíval pro sebe. Rušební čin je pak dán tím spíše, že žalobce jako obchodník radiopřijímači byl v držbě těchto aparátů dříve, než umístil žalovaný v létě 1936 světelnou reklamu, žalovaný byl vyzván žalobcem k odstranění rušivých zásahů přiipevněním tlumiče na náklad žalobcův, aniž by žalovanému tím vznikla jakákoliv újma a žalovaný tudíž věděl, že svévolně pokračuje v rušivých zásazích k značné škodaě žalobcově. Právem se proto žalobce domáhá žalobou zákazu rušení držby, tudíž žalobou zdržovací, aby žalovanému bylo zakázáno pod exekucí rušiti žalobce v poslechu a koncesi a aby žalovaný byl povinen trpěti, aby žalobce opatřil na svůj náklad elektrický motor tlumičem k zamezení dalších rušivých interferencí. Pro úplnost nutno dodati, že tento rozsudek není v přímém rozporu s rozhodnutím Úr. sb. č. 1317, neboť v uvedeném rozhodnutí je předpokladem, že majitel elektromotoru, kterým rušení přijímání radiového rozhlasu jest způsobeno, řádně vykonává své povolání resp. provozuje svou živnost a řemeslo. Žalovaný však užívá světelné reklamy, o které soud na základě znaleckého posudku zjistil, že je zařízeno nedovoleným způsobem, totiž s použitím látek hořlavých v přímém styku se součástkami nalézajícími se pod elektrickým proudem. Dále jest uvedenému rozhodnutí předpokladem, že se používání elektromotoru nedělo zřejmě jenom za tím účelem, aby žalobci, to jest držiteli koncesovaného radiopřijímače byla způsobena škoda. V souzeném sporu má však soud za prokázáno, že žalovaný musil míti úmysl žalobci způsobiti škodu, nehledě ani k tomu, že nejde o soukromý prospěch, nýbrž o existenční zájem žalobcův na bezvadném poslechu, nejde o odstranění závad žalovaným, nýbrž o pouhé trpění, aby žalobce mohl závady sám na vlastní náklad odstraniti. — K témuž závěru, t. j. že se žalobce právem domáhá toho, aby žalovaný byl zavázán trpěti, aby žalobce mohl závady sám přimontováním tlumiče k elektromotoru žalovaného na vlastní náklad odstraniti, dochází soud jednak rozbořem v l a s t n i c k é h o p r á v a, jednak posouzením případu s hlediska p r á v a s o u s e d s k é h o a zákazu š i k á n y. Pojem v l a s t n i c t v í podle práva platného na Slovensku a Podk. Rusi se neliší od pojmu vlastnictví podle práva platného v druhé právní oblasti. Shodně s § 354 obč. zák. může vlastník výhradně a volně nakládati s věcí jako svou v tom smyslu, že může s ní učiniti vše, čemu zákon nezabraňuje, a může vyloučiti na ni namířený každý cizí zásah, na který si jiné osoby proti němu práva nenabyly (Fajnor-Záturecký: Nástin, II. vyd., str. 74). V souzeném sporu je pak řešiti konflikt žalobcův jako vlastníka přijímačů a žalovaného jako vlastníka elektromotoru. Oba vlastníci mohou volně nakládati se svými věcmi, ale nesmějí zasahovati do vlastnického práva druhého. Hranice

této svobody blíže určeny nejsou (srov. §§ 106 až 109 ústavní listiny), omezení je však dovoleno spíše v zájmu veřejném (srov. § 108, odst. 2, ústavní listiny). Ten, kdo ruší vysílání rozhlasu, ruší nesporně veřejné zařízení; toto veřejné zařízení je však určeno k tomu, aby bylo slyšeno. S toho hlediska je podle zásady uvedené v § 364, odst. 1, obč. zák., platné i v právu platném na Slovensku a Podk. Rusi (srov. Raffay II., str. 59, Almási II., str. 35), rozhodnouti, pokud mohou strany vykonávat vlastnické právo, t. j. v případě, že se samy slušně nedovedly dohodnout, je věcí soudu rozhodnouti tak, aby omezování bylo na všechny strany rovnoměrné. Předpokladem žalobcova nároku je okolnost, že jest vlastníkem bezvadných přijímacích přístrojů dostatečné selektivity. Pokud totiž může žalobce bez poruchy přijímání vyloučit poruchy sám, potud nemůže žádat omezení na žalovaném. V té příčině nebylo sporné, že žalobce prodává téměř výhradně nové moderní přijímače, a soud má za prokázáno, že poruchy jsou způsobeno výhradně používáním elektromotoru žalovaným. Žalobce tudíž již na základě svého oprávnění jako vlastník mohl se právem domáhati soudní ochrany, neboť žalovaný může jako vlastník sice volně užívat svých věcí, tedy též svého elektromotoru, ale pouze takovým způsobem, aby užíváním jinému nezpůsobil přímo škodu. Protože pak žalovaný užíval uvedeného stroje tak, že žalobci přímo škodu způsobil, a to škodu značného rozsahu, takže ohrožoval žalobce i existenčně, dospěl soud k názoru, že žalovaný užíváním přístroje působícího elektrické poruchy, které bylo lze odstraniti tím způsobem, že by přístroj byl opatřen tlumičem na náklad žalobcův a bez jakékoliv újmy pro žalovaného, překročil mez své vlastnické volnosti, takže žaloba domáhající se toho, aby žalovaný byl zavázán trpěti, aby žalobce opatřil přístroj tlumičem, odpovídá plnou měrou i s tohoto hlediska platnému právu. Jak již uvedeno, žalobci přísluší soudní ochrana uplatňovaného nároku i na základě práva sousedského. Zásada § 364, odst. 1, obč. zák. se vztahuje i na vlastníka movitosti. I tu platí princip rovnosti, svobody a je-li rovnost vlastníků porušována, přísluší dotčenému vlastníku žaloba podle § 364, odst. 1, obč. zák., takže musíme připustiti zdržovací žalobu i vlastníku movitosti proti vedenému výkonu vlastnického práva vlastníkem ať movitosti, či nemovitosti. Není však ani překážky, aby na základě ustanovení § 7 obč. zák. nebylo použito i zásady platné podle § 364, odst. 2, obč. zák., i když toto zákonné ustanovení mluví pouze o vlastníku pozemku. Immisce jsou podle řečeného ustanovení zakázány, pokud převyšují míru podle místních poměrů obvyklou. Immisce nejsou uvedeny taxativně (arg. »a podobným«) a že rušení převyšuje míru podle místních poměrů obvyklou a podstatně ztěžuje užívání radiopřijímačů, má soud za dokázáno, jak již uvedeno. Dotčené zákonné ustanovení platí i v právu slovenském, avšak pouze tehdy, když výkon práva vlastnictví má za jediný cíl způsobovat sousedovi mrzutost a škodu, tedy v souzeném sporu, aby to bylo na újmu nerušeného přijímání radiového rozhlasu (srov. již cit. rozh. Úr. sb. č. 1317,

Fajnor-Záturecký, Nástin II. vyd., str. 78). Soud má — jak již uvedeno — za dokázáno, že žalovaný tento účel sledoval. Žalobcův nárok lze proto založiti i na právu sousedském. Jednání žalovaného je konečně i šikáno u a žalobce se proto může domáhati zákazu této šikány; že jde skutečně o šikánu, je jasné již z porovnání zájmů stran. Na jedné straně žalobce jako obchodník existenčně ohrožený, na druhé straně žalovaný, který užívá reklamního přístroje s vadným zařízením. Odstranění vad vyžádalo by si nákladu nepoměrně nižšího než jsou škody žalobci způsobené a žalobce dokonce marně nabízí provedené opravy na svůj náklad. Žalovanému by tím nevznikla žádná újma; nesvoluje-li žalovaný přes to k odstranění závad, spatřuje soud v jeho odporu jednání svévolné, zneužití práva vlastnického ke škodě žalující strany. Protiprávní je však výkon práva vlastnického, který sleduje zřejmě účel v rozporu s dobrými mravy poškoditi jiného, neboť ze samého práva, které někomu patří, neplyne mu ještě oprávnění, aby mohl toto právo vykonávat takovým způsobem, že by jeho výhody vynucené výkonem tohoto práva proti druhé osobě, způsobily této osobě nepoměrné poškození, takže by se takové vykonávání práva rovnalo jeho zneužití. Zákaz šikány platí pak v obou právních oblastech našeho státu (§ 1295, odst. 2, obč. zák., Fajnor-Záturecký: Nástin, II. vyd., str. 78, 361, Úr. sb. č. 722, 904). Zneužívá-li však žalovaný svého práva ke škodě žalobce, domáhá se žalobce právem soudní ochrany proti žalovanému.

O d v o l a c í s o u d rozsudek soudu prvej stolice potvrdil s poukazem na jeho správné důvody.

N a j v y š š í s ú d na dovolaciu žiadosť žalovaného z rozsudku odvolacieho soudu vypustil jednak určenie, že žalovaný rušil žalobníka v držbe jeho radiokoncesie, jednak zákaz, že má prestať s ďalším rušením radiokoncesie; odsuzujúcu časť tohoto rozsudku upravil tak, že žalovanému uložil, aby sa zdržoval ďalšieho rušenia držby žalobníkovho počúvania radiového rozhlasu, a vyriekol, že ak by tak žalovaný do 15 dní neučinil, je žalobník oprávnený elektromotor žalovaného používaný pri svetelnej reklame opatriť vhodným tlmičom na svoj náklad, čo má žalobaný trpieť pod exekúciou; inak dovolacie žiadosť zamitol.

D ô v o d y:

Podle bezvadně zjištěného skutkového stavu dal žalovaný u vchodu svého hotelu umístiti reklamní tabuli opatřenou různobarevnými žárovkami, které jenom zvláštním přerušovačem jsou postupně rozsvěcovány. Přerušovač se skládá z malého elektromotoru s kolektorem, který jiskřením kartáčů způsobuje rušení poslechu rozhlasu u žalobce tak silně, že vůbec znemožňuje jakýkoliv poslech, ježto přehluší i poslech těch nejsilnějších (po případe nejblížejších vysílacích stanic), slabší (vzdálenější) stanice nelze ani vyladiti, ačkoliv jinak je žalobcův přístroj dostatečně selektivní.

Vadu tu nelze odstraniti nějakým zařízením u žalobcova přístroje, naproti tomu možno rušení zabrániti, i když je elektromotor žalovaného v činnosti, namontováním speciálního tlumiče u rušícího přístroje, tlumič je poměrně levný (400—600 Kč) a nemá vlivu ani na spolehlivost přístroje ani na spotřebu elektrického proudu. Jinak ono rušení ohrožuje i žalobcův přijímací přístroj, neboť může jím býti přímo poškozen reproduktor, výstupní transformátor a kondensátor.

Nesporné je dále, že žalobce žádal žalovaného před podáním žaloby několikrát, aby opatřil dotčený elektromotor tlumičem, což se žalovaný zdráhal učiniti, udávaje, že k tomu není povinen. Žalobce chtěl tak učiniti na svůj náklad, ale i to žalovaný odmítl.

Obrana žalovaného se v podstatě omezuje na tvrzení, že není žádného právního předpisu, který by ho omezoval ve výkoně jeho práva nakládati s vlastní věcí, jak to žalobce žádá a dokládá svoje stanovisko rozhodnutím uveřejněným pod č. 1317 Úr. sb.

Nižší soudy uznaly v podstatě správně, že obrana žalovaného v souzeném případě neobstojí.

Jde tu o střetnutí právních zájmů obou stran, které má soud rozhodnouti podle norem platného práva.

Žalobce, jak je nesporné, jest oprávněný obchodník s radiovými přístroji. Má tudíž úřední povolení uvedené v § 1 zákona ze dne 23. prosince 1923, č. 9/1924 Sb. z. a n. Toto »p o v o l e n í« třeba rozeznávat od koncese dotčené v § 18 uved. zák. ke zřizování nebo provozu radio-telefonních stanic, které potřebuje každý soukromník, chce-li si obstarati přijímací přístroj. Tuto koncesi však plně nahrazuje u obchodníka s radiovými přístroji »povolení« podle § 1.

Žalobce proto nevhodně žádá o ochranu držby své radiokoncese, maje patrně na mysli jen to, že je vytykány užívaním elektromotoru se strany žalovaného ohrožován majetkově ve výkonu svého oprávněného obchodování zvláště tím, že nemůže zákazníkům předváděti radiové přístroje, ke kterému účelu je třeba — pokud možno — nerušeného poslechu.

I když onen zájem, aby toto rušení přestalo, může býti s hlediska právních zásad o náhradě škody důležité, přece žalobce tu odškodné nežádá a proto Nejvyšší soud hledíc též k zásadě, že by veřejné oprávnění s a m o o s o b ě nemohlo býti předmětem soudní ochrany in possessorio, odstranil z napadeného rozhodnutí ustanovení, které se týkají t. zv. radiokoncese. Jinak má však povolení (resp. radiokoncese) rozhodující význam i pro soukromé právo žalobce, neboť bez toho byla by i sama dr ž b a radiopřístroje zákonem zakázána a bylo by třeba jakoukoliv ochranu neoprávněnému držiteli odepřít.

Z vyloženého stavu věci plyne tedy, že žalobce jest oprávněn dovolávat se soudní ochrany svého práva na nerušený poslech radia, ať už tak činí s hlediska obchodníka, nebo prostého posluchače, který si radiový přijímač opatřil jen k účelu poslechu.

Nemožno tu přehlížeti stále rostoucí rozmach radiového rozhlasu, jeho důležitost kulturní pro veřejnost, zájem státu pro účely výchovné a propagační, ani právní citění tak značné a významné složky obecnosti, kterou tvoří radioví posluchači, a které si přímo vynucuje úpravu soudní ochrany. Tomuto právnímu citění se přizpůsobili i výrobci elektromotorických přístrojů, když, jak plyne z »Předpisů elektrotechnického svazu československého (ESČ)«, str. 301 z roku 1936, sami opatřují nové přístroje zařízením s ochranou rozhlasu před rušením. Poslech rozhlasu přestal býti soukromou zábavou jednotlivců, ale stal se denní potřebou kulturního života, a proto zájem posluchače na nerušeném poslechu musí býti při nejmenším pokládán za rovnocenný zájmu vlastníka elektromotoru, který působí rušení poslechu.

Ten by se mohl odvolávati na pojmově neomezenou svobodu svého vlastnictví jen tehdy, kdyby se nedalo zabrániti rušení při účelném vykonávání práva buď vůbec, nebo jen s nepoměrnými oběťmi, nebo kdyby si držitel rušeného radiopřístroje sám mohl učiniti nápravu ve vlastní sféře.

V souzeném případě není splněn ani jeden z uvedených předpokladů. Žalobce nemůže si sám pomoci, naproti tomu žalovaný — podle žádosti žalobce má jen trpěti přimontování tlumiče na náklad žalobce k oběti s vlastní strany. Není ovšem speciální předpis, který by ho výslovně k tomu zavazoval. Ale už platné právo obsahuje všeobecné zásady, z kterých třeba vyvoditi pro souzený případ takovou povinnost.

Tu třeba poukázati na zásadní ustanovení 1. odstavce § 364, 2. odst., § 1295 obč. zák., kteréžto právní zásady platí i podle zvykového práva na Slovensku a Podkarpatské Rusi. Kdo užije svého práva v mezích právních (srov. § 1305 ob. obč. zák.), neodpovídá ovšem za újmu, která z toho vzejde jinému, ale i výkon práva zavazuje k náhradě škody, bylo-li poškození jiného patrně účelem tohoto výkonu, tedy i tenkrát, když ten, kdo právo vykonává, je si vědom toho, že druhému způsobuje újmu a škodu, které je možno se vyhnouti poměrně nepatrnou obětí — jinak jde o šikanosní využití práva —, což odporuje dobrým mravům a je proto nedovolené. V tomto smyslu je třeba rozuměti právní zásadě 1. odstavce § 364 obč. zák., že vlastnické právo lze vůbec vykonávati jen potud, pokud se tím nesahá v práva třetí osoby. Aplikující tyto zásady právní na souzený případ, shledáme, že žalovaný nevykonával svoje vlastnické právo v mezích právních, když byl upozorněn žalobcem, že ruší jeho radiový poslech ve značné míře, ba že mu tento poslech úplně znemožňuje. Při prostém uvážení věci si musil býti vědom toho, že onomu rušení možno zabrániti jen s jeho strany. Žalobce byl a jest ochoten pořídit tlumič na svůj náklad.

Odmítaje jakoukoliv nápravu, jednal žalovaný už bezprávně.

Protože je zjištěno, že žalobce užívá radiopřístroje k předvádění zákazníkům, tedy i k poslechu radiovému a že přístrojů tak užíval dříve, nežli si žalovaný opatřil světelnou reklamu způsobující rušení,

má žalobce nárok na svou ochranu před dalším rušením již podle právních zásad o reposici, nechť už žalobce směřuje na ochranu držby práva nebo držby věci hmotné (radiopřijímače), neboť i radiový poslech žalobcův byl původně prost onoho rušení, které mu způsobuje nyní přístroj žalovaného tlumičem nechráněný.

Podle vyloženého stavu věci žalobce mohl se omezit na žádost, aby žalovanému bylo zakázáno rušit ho způsobem v žalobě uvedeným. Věci žalovaného by bylo, aby sám našel způsob, kterým by rušení zabránil.

Návrhem, aby žalovanému bylo uloženo trpěti »odstranění tohoto rušivého zásahu přimontováním tlumiče na náklad žalující strany«, žádá žalobce v podstatě méně. Přes to je právem žalovaného, aby především on sám rozhodl, jak má být rušení zabráněno. Proto dovolací soud změnil částečně rozhodnutí nižších stolic — které je v koncepci obou nároků poněkud neurčité — tak, že trpění, aby se rušení odstranilo přimontováním tlumiče na náklad žalobcův, určil jako sankci pro ten případ, kdyby žalovaný do rozsudečné lhůty sám dalšímu rušení nezabránil.

Jinak toto opatření jest úplné, vyhovuje zájmům obou stran, tedy i zásadě ekvity a nemůže být pokládáno za nezákonný zásah do vlastnické sféry žalovaného.

Je-li podle vyložených norem dána ochrana radiového poslechu, není třeba, aby byla hledána analogie podle jiných právních ustanovení, na př. o obraně před immissi (2. odst. § 364 obč. zák.), kterou ovšem má jen vlastník p o z e m k u.

Co se týká rozhodnutí č. 1317 Úr. sb., je nutno zdůraznit, že dnešní rozhodnutí přiléhá ke skutkovému stavu, jaký byl konkrétně zjištěn, neboť nemožno předvídati všechny jiné variace rušení rozhlasu elektrickými přístroji a z toho snad se podávající nutnost jiného řešení.

Pokud žalovaný v dovolací žádosti poukazuje na to, že žalobce nikdy netvrdil, že by byl vlastníkem jím prodávaných přístrojů a že pravděpodobně měl aparáty jen v komisi, třeba doložit, že Nejvyšší soud nepokládal žalobu za žalobu vlastnickou.

Co do ochrany držby stačí žalobci průkaz práva odvozeného z vlastnictví komitentova, jen když obsah práva vykonává na určitém hmotném předmětu, který má ve své moci a dispozici (srov. rozh. č. 910 Úr. sb.).

Bylo proto třeba zamítnouti dovolací žádost jako neodůvodněnou.

Čís. 16692.

Výklad dolarové doložky v nájemní smlouvě. Při vyšetření prave vůle smluvců jest přihlédnouti k zjevnému účelu smlouvy a jednotlivých jejích ustanovení, k pohnutkám, které smluvce vedly, a k okolnostem i předpokladům, z nichž vycházeli.